Avcılığın Kontrolünde Köy Muhtarlıklarının Etkin Katılımı İçin Uygun Eğitim Programının Oluşturulması: Doğu Anadolu Bölgesi Örneği

Proje No: 112O422

Doç. Dr. Ahmet Tolunay[1]
Özden Yalçın[2]
Nihat Güldaş[2]
Doç. Dr. Çetin Semerci[3]
M. Akif Okutucu[4]
Cevdet Ağyürek[4]

Haziran 2013
ISPARTA

[1] Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi-ISPARTA
[2] Güneydoğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ELAZIĞ
[3] Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi-BARTIN
[4] Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ERZURUM

ÖNSÖZ

“Avcılığın Kontrolünde Köy Muhtarlıklarının Etkin Katılımı İçin Uygun Eğitim Programının Oluşturulması: Doğu Anadolu Bölgesi Örneği” adlı bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi tarafından yürütülmüştür. Doğu Anadolu Bölgesi (Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Bitlis, Muş, Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli, Erzincan ve Erzurum) illerinde 146 köyden köy muhtarları, ihtiyar heyeti üyeleri ve köy bekçileri ile (346 kişi) yüz yüze anket yapılmıştır. Hedef kitlenin avcılığa yönelik av-yaban hayatı, koruma-kontrol, mevzuat gibi konularda bilgi düzeyleri ve tercihleri sorgulanarak bu kitle için hazırlanacak eğitim programı hakkında yapılan anket (2012-2013 yılları) çalışmaları ile veriler toplanmıştır.

Proje, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 1002 Hızlı Destek Programı kapsamında desteklenmiştir.

Çalışmalarımızda desteklerini esirgemeyen Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesine, Güneydoğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne ayrıca XIII., XIV. ve XV. Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlükleri ile Elazığ Orman Bölge Müdürlüğü ve Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü elamanlarına teşekkür ederim.

Anketlerimizi sabırla cevaplayan tüm köy muhtarlarına, ihtiyar heyeti üyelerine ve köy bekçilerine teşekkür eder, çalışmanın yaban hayatının çoğalması, geliştirilmesi ve daha etkin korunması ümidiyle bu konuda çalışanlara faydalı olmasını dilerim.

Isparta, Haziran 2013 Doç. Dr. Ahmet TOLUNAY

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ ……	I
İÇİNDEKİLER ……	II
ÇİZELGELER DİZİNİ ……	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ ……	V
ÖZET ……	VI
ABSTRACT ……	VII
1. GİRİŞ ……	1
2. GENEL BİLGİLER ……	3
3. MATERYAL VE YÖNTEM ……	5
3.1. Materyal ……	5
3.2. Yöntem ……	5
3.2.1. Verilerin Elde Edilmesinde İzlenen Yöntem ……	5
3.2.2. Verilerin Analizinde İzlenen Yöntem ……	6
4. BULGULAR……	7
4.1. Yaş ….. ……	7
4.2. Öğrenim Durumu ……	7
4.3. Avcı Kontrollerinde Yetki Durumu ……	8
4.4. Avlanma Belge ve İzinlerin Kontrolü ……	9
4.5. Avcılıkla İlgili Tutulan Tutanak ……	9
4.6. Avlanan Av Hayvanlarının Kontrolü ……	9
4.7. Avcının Yanında Bulundurması Gerekli Belgeler….....	10
4.8. Avlanması Yasak Türler ……...	10
4.9. Belli Sürede Avlanması Serbest Türler ……..	10
4.10. Avlanmanın Yasak Olduğu Sahalar …….	11
4.11. Avlanma Süreleri …….	11
4.12. Avlanmanın Serbest Olduğu Günler ……...	12
4.13. Avlanma Limitleri……..	12
4.14. Yasaklanan Avlanma Usuller ……	12
4.15. Avcıya Yaklaşım Tercihleri ……	13
4.16. Etkin Kontrol Tercihi ……	13

İÇİNDEKİLER (devam)

	Sayfa
4.17. Tercih Edilen Kuruluş …….	14
4.18. Eğitim Tercihleri ……..	15
4.18.1. Eğitim İsteği ……	15
4.18.2. Eğitim Yer Tercihleri..……	15
4.18.3. Eğitim Süresi İle İlgili Tercihler ……	16
4.18.4. Eğitim Zamanı ……	16
4.19. İkametgah Durumu ……..……	17
4.20. Av Yaban Hayatının Daha Etkin Koruma ve Geliştirilmesine Yönelik Düşünceleri …….	17
5. TARTIŞMA VE SONUÇ ……	19
REFERANSLAR ……	22
EK-1 …..……	24
EK-2 ……	27

ÇİZELGELER DİZİNİ

		Sayfa
Çizelge 3.1.	Anket Uygulanan İl, Köy ve Kişi Sayısı	6
Çizelge 4.1.	Muhtarlıkların Avcı Kontrolünde Yetki Durumu …….	8
Çizelge 4.2.	Muhtarlıkların Avlanma Belge ve İzin Kontrol Durumu ……	9
Çizelge 4.3.	Muhtarlıkların Avcılıkla İlgili Tuttukları Tutanak Durumu ….	9
Çizelge 4.4.	Avcıların Avladıkları Av Hayvanlarını Kontrol Durumu ……	9
Çizelge 4.5.	Avcıların Avlanırken Yanında Bulundurması Gerekli Belgeler ……	10
Çizelge 4.6.	Köy Sınırları İçerisinde Avlanması Yasak Türler …….	10
Çizelge 4.7.	Köy Sınırları İçerisinde Belli Sürelerde Avlanması Serbest Türler ……..……..	11
Çizelge 4.8.	Köy Sınırları İçerisinde Avlanmanın Yasak Olduğu Sahalar ……..	11
Çizelge 4.9.	Avlanmanın Başlama ve Bitiş Zamanı ……	11
Çizelge 4.10.	Avlanmanın Serbest Olduğu Günler ……	12
Çizelge 4.11.	Avlanma Limitleri …….....	12
Çizelge 4.12.	Yasaklanan Avlanma Usulleri …….....	13
Çizelge 4.13.	Avcıya Yaklaşım Tercihleri ……..	13
Çizelge 4.14.	Avcılıkla İlgili Sorunlarda Tercih Edilen Kuruluş ……	14
Çizelge 4.15.	Eğitim Yer Tercihleri ……...……	16
Çizelge 4.16.	Eğitim Süresi İle İlgili Tercihleri ……..……	16
Çizelge 4.17.	Eğitim Zamanı ……..……	17
Çizelge 4.18.	İkametgah Durumu ……....……	17

ŞEKİLLER DİZİNİ

		Sayfa
Şekil 4.1.	Muhtarların Yaşlarına Göre Dağılımı ……..	7
Şekil 4.2.	İhtiyar Heyeti Üyelerinin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	7
Şekil 4.3	Muhtarların Öğrenim Durumu ……..	8
Şekil 4.4	İhtiyar Heyeti Üyelerinin Öğrenim Durumu ……	8
Şekil 4.5	Muhtarlıkların Etkin Kontrol Tercihleri …….....	14
Şekil 4.6	Muhtarlıkların Eğitim İsteği …….....	15

ÖZET

Bu çalışma ile, Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki kanunen sorumlulukları bulunan köy muhtarlıklarının av yasaklarının takibi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmadıklarının tespiti, av-yaban hayatının sürdürülebilirliğine etkin katılımlarının sağlanması ve kontrolü kırsalda daha etkin sağlayacak hedef kitleye yönelik uygun bir eğitim programının oluşturulması amaçlanmıştır.

Araştırma; Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Bitlis, Muş, Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli, Erzincan ve Erzurum illerinde yürütülmüştür. Bu illerde yer alan 146 köyden 346 kişiyle görüşülerek anket yoluyla veriler toplanmıştır.

Hazırlanan anket sorularıyla köy muhtarları, ihtiyar heyeti üyeleri ve köy bekçilerinin yaban hayatı, koruma-kontrol, mevzuat, halkla ilişkiler gibi konularda bilgi düzeyleri ortaya konulmuş ve bu kitle için uygun eğitim programı oluşturulmuştur.

Kanunen sorumlulukları bulunan ve kırsalda avcıların kontrolünü daha etkin sağlayacak köy muhtarlıklarına yönelik bir eğitim programının oluşturulması, muhtemel uygulamalar için bir altlık oluşturulacaktır. Çalışma köy muhtarlıklarının avcıların kontrollerine yönelik uygulamadaki eksiklikleri, avcı kontrolleri ve buna yönelik yapılacak eğitim tercihleri, av yaban hayatı ile ilgili görüş ve önerilerini içermektedir. Sonuç olarak ulusal düzeyde kapasite oluşturulması, köy muhtarlarının, ihtiyar heyeti üyelerinin ve köy bekçilerinin av-yaban hayatının sürdürülebilirliğine etkin katılımlarının sağlanması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Köy Muhtarı, İhtiyar Heyeti, Eğitim Programı, Av Yasaklarının Takibi, Av-Yaban Hayatı.*

ABSTRACT

The purpose of the present study is to determine whether the village headmen who are legally responsible in the Eastern Anatolian Region have sufficient knowledge regarding the follow-up of closed seasons, and to create an appropriate training program for the target audience, which would ensure more efficient control in rural areas and the village headmen's efficient participation in the sustainability of hunting – wildlife.

The present study includes the Ardahan, Kars, Igdir, Agri, Van, Hakkari, Bitlis, Mus, Bingol, Elazig, Malatya, Tunceli, Erzincan and Erzurum provinces.Data collected with surveys through face to face interviews to be made with 346 people in 146 villages in total.

The level of knowledge of the village headmen, members of Board of Alderman and, village watchmen on the issues such as wildlife, protection – control, legislation and public relations questioned, and a training program appropriate for the abovementioned audience created.

By law to provide a more effective control of hunters and rural areas in the responsibilities of a training program for the creation of the village headman, formed the basis for all possible applications. Lack of controls in the application for village headmen in the working hunters, hunter preferences controls and the training for it, include comments and suggestions related to hunting wildlife. As a result, capacity building at the national level, village headmen, and members of Board of Alderman and, village watchmen to ensure their active participation is important to the sustainability of wildlife.

Key Words: *Village Headman, Board of Alderman, Training Program, Follow-up of Closed Seasons, Hunting - Wildlife.*

1. GİRİŞ

Avcılık, insanlığın varoluşundan günümüze kadar var olan, teknolojiye göre gelişen ve değişen, geçmişte insanların yaşamını sürdürmek amacıyla zorunlu yapılan bir uğraşken günümüzde doğayla iç içe olma, arkadaşlarla birlikte zaman geçirme, bedensel hareket veya ateş etme zevki amacıyla yapılmaktadır. Geçmişte düzensiz ve rastgele yapılan bu olgu günümüzde belli kuralların, sınırlamaların, yasaklamaların ve cezaların olması gerekliliğini zorunlu kılmıştır.

Avcıların avlanma hakkını elde etmeleri için avcılık belgesi ve avlanma izin kartı almaları zorunludur. Avcıların avlakta avlanırken yivsiz tüfek ruhsatnamesi, avcılık belgesi ve avlanma izin kartını üzerinde bulundurması gerekmektedir. Avlanma izin belgesini almak için ise avlanma izin ücretini yatırdıktan sonra ildeki Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüklerinden, yetki verilen avcı derneğinden veya av bayilerinden avlanma izin kartı temin edebilirler. Avcılık belgesi yıllık harcının maliye veznesine yatırıldığına dair makbuz ile birlikte ildeki şube müdürlükleri veya ilçedeki bağlı birimlerine başvuru yaparak vize edebilirler (ANONİM, 2012). Ayrıca ülkemizdeki avcılar da belli bir eğitim sonrası avlanma hakkını kazanmaktadır.

Ülkemizde kara avcılığını düzenleyen temel yasa, 1937 yılında yürürlüğe giren 3167 sayılı “Kara Avcılığı Kanunu” dur. Bu kanun 2003 yılında günümüze uyarlanarak 4915 sayılı “Kara Avcılığı Kanunu” olarak değiştirilmiştir. Hem eski hem de yeni Kara Avcıları Kanununda ilgili maddeler gereği Köy Muhtarlarına, İhtiyar Heyeti Üyelerine ve Köy Bekçilerine avcılığın kontrolü ile ilgili yetkiler verilmiştir. Kara Avcılığı Kanunu’nun 20. Maddesinde; “Genel kolluk, av yasaklarının takibi ile görevli olan av koruma memurları ve saha bekçileri, bu Kanunda belirtilen yasaklara aykırı hareket edenleri avlanmadan men etmeye, haklarında tutanak düzenlemeye; yasaklanan fiillerin konusunu oluşturan veya bu fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen canlı veya cansız hayvanlar ve bunların türevleri ile avlanmada kullanması veya avlaklarda, pazaryeri ve ticarethanelerde bulundurulması yasak olan eşya ve vasıtalara el koymaya ve bu amaçla yakalamaya görevli ve yetkilidir. Av yasağına aykırı hareket edenler, olay yerinde gerekli tutanaklar düzenlendikten sonra derhal serbest bırakılır. Hüviyeti tespit edilemeyenler vakit geçirilmeksizin hüviyeti tespit edilebilecek en yakın köyün muhtar veya ihtiyar heyetine ve bunlarla da tespiti mümkün olmazsa en yakın zabıta merkezine götürülür ve Kabahatler Kanununun 40 ıncı maddesine göre işlem yapılır. Görevli memurların bulunmadığı yerlerde, kır ve köy bekçileri ile köy muhtarları da aynı yetkiyi haizdir” ve “Avcılar talep hâlinde av koruma memurlarına, saha bekçilerine, polis ve jandarma ile köy ve kır bekçilerine, köy muhtarı ve ihtiyar heyeti üyelerine avlanma belge ve izinleri ile avladıkları hayvanları ibraz etmek zorundadırlar” denilmektedir.

Sadece eğitime tabii tutulmayan ve yaşadıkları yerin kırsal olması ve avcılıkta daha etkin kontrollere katılım sağlayabilecek tek grup köy muhtarlıkları kalmıştır. Köy muhtarlarının sisteme dahil edilmesi ile bu kişiler, avcılığın kontrolünde aktif hale getirilmiş olacaktır. Bu konuda oluşturulacak bir eğitim programı şarttır.

Avcılığın kontrolü, av hayvanlarının korunması ve av yasaklarının takibinde en etkili yöntem kontrollerin yerinde ve zamanında yapılmasıdır. Ancak salt yaklaşımla koruma ve kontrol; yaban hayatının geniş yaşam alanını teşkil eden kırsal alanlarda fazla başarılı olamamaktadır. Kanunen sorumlulukları bulunan hedef kitlenin aktif hale getirilmesi ile yaban

hayatı koruma ve kontroldeki problemler giderilecek, av-yaban hayatı kaynakları korunacak, yaban hayatının gelecek kuşaklara aktarımının sağlanacaktır. Ülkemizde, yaban hayatının korunması ve kontrolleriyle ilgili görevler Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü av koruma memurlarına verilmiştir. Bunun yanı sıra genel kolluk görevlileri (polis, jandarma), fahri av müfettişleri, köy ve kır bekçileri, köy muhtarlıkları ve ihtiyar heyeti üyeleri de yetkilendirilmiştir. Zaman zaman köylüler veya köy muhtarlıkları köy sınırlarında yer alan ava serbest alanları bilerek veya bilmeyerek yasaklayabildikleri gibi yasak alanlarda avlanmaya da göz yummaktadırlar.

Bu çalışma ile kanunen sorumlulukları bulunan ve kırsalda avcıların kontrolünü daha etkin sağlayacak köy muhtarlıklarının konuya yönelik bakış açıları, eksiklikleri, tercihleri, görüş ve önerileri alınarak bunlara yönelik bir eğitim programının oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amacın gerçekleştirilmesi ile erişilmek istenen sonuç ise; yaban hayatının istikrarlı, verimli, etkili ve rasyonel korunması sonucunda sürdürülebilirliğinin sağlanarak ulusal düzeyde kapasite oluşturulması, köy muhtarlarının, ihtiyar heyeti üyelerinin ve köy bekçilerinin av-yaban hayatının sürdürülebilirliğine etkin katılımlarının sağlanmasıdır.

2. GENEL BİLGİLER

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamak amaçlanmıştır. Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettirilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcıların eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suç ve kabahatler ile bunların takibi ve cezalarını kapsamaktadır (ANONİM, 2003).

Ülkemizde kara avcılarının avlanma süreleri, limitleri ile yasaklanan sahalar, türler ve avlanma günleri, yasaklanan avlanma araç ve gereçleri, yasak avlanma usulleri, avlanan av hayvanlarının taşınması ve etlerinin değerlendirilmesi ile tüfeklerin taşınması, koruma altına alınan yaban hayvanları ve av hayvanları, avına belli edilen sürelerde izin verilen av hayvanları, avlanmanın yasaklandığı sahalar gibi avcılar için gerekli bilgiler Merkez Av Komisyonu Kararlarında yer almaktadır (ANONİM, 2012).

Doğal denge, canlı türlerinin uyum gösterdiği ve ihtiyaçlarını (besin, su, üreme) en iyi şekilde karşılayabildiği, kendisine özgü özellikleri olan, ortamlar oluşturmaktadır. Bir bakıma doğal denge canlıların yaşama ortamlarını belirlemektedir. Bu nedenle canlıların muhtaç olduğu ortamların devamı ve böylece canlıların var oluşları bu dengenin devamına bağlıdır. Bizden sonraki kuşaklara temiz ve güzel vatan bırakmak istiyorsak gerekli önlemler gecikmeden alınmalıdır (HOCAOĞLU, 1992).

Sağlıklı ve kapsamlı bir çevre koruma stratejisi; türlerin korunması, alanların korunması ve habitatların korunması ile mümkündür (YARAR ve MAGNİN, 1997). Bunun da gerçekleştirilebilmesi koruma ve kontrollerde görevli kişi ve kuruluşların aktif hale getirilmesi ile mümkün olacaktır.

Herhangi bir birey ya da topluluğun korunmasına yönelik etkinlikler, temelde iki yaklaşımla tasarlanıp yürütülmektedir; korunacak birey ya da topluluklar ya bulundukları yerlerde, doğal işleyişi içinde bırakılıp bu işleyişi herhangi bir biçimde bozabilecek süreçlerin, dışsal olumsuz etkilerin önüne geçilmeye çalışılmakta ya da bulundukları yerlerden kaldırılıp, uygun yaşama ortamlarının yapay olarak yaratıldığı ortamlara taşınmaktadırlar (ANONİM, 2000).

Doğayı ve onun çok önemli bir öğesi olan yaban alanlarını korumak kamu yararı meydana getirmek anlamına gelmektedir (ANONİM, 2001).

Özellikle son 20-30 yıl içerisinde Dünyanın her yerinde milyonlarca yıl gelişim için gereksinim gösteren doğal yaşam toplumları insanın etkisiyle çok kısa zaman içerisinde tahrip edilmiştir. Koruma yapılmadığı için binlerce tür kaybolmuştur. Tehlike altındaki memeli hayvanların yaşam alanlarını tehlike altına girmesinin en önemli nedeni yaşam alanlarının tahribi, selektif avcılık ve aşırı yararlanma (avlanma) önemli nedenlerdendir (ÇOLAK, 2001).

Türkiye'de av ve yaban hayvanlarının yaşama alanı olarak kullanabilecek yaklaşık 70 milyon hektar genişliğinde bir potansiyel alan mevcuttur (GERAY, 2001).

Türkiye'de Avcıların profilinin belirlenmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu amaçla; BORA (2002)'de avcı eğitim kurslarına katılan avcıların özelliklerini, ELBEK ve ARK. (2002)'de Ege Bölgesi'ndeki kara avcılarının profilini, IĞIRCIK ve ARK. (2005) Marmara Bölgesi avcılarının profilini, AY ve ARK. (2005) Ege Bölgesinde avlanma kartı olan avcıların profilini, BEKİROĞLU ve OKAN (2007)'de Avcıların Demografik ve Sosyoekonomik Yapısını, FİDAN ve ARK. (2007) Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ruhsatı (avcılık belgesi, av tezkeresi veya avlanma kartı) olan ve ruhsatsız avlanan kara avcılarının profilini belirlemeyi amaçlamıştır.

Türkiye'deki önemli kuş alanları son on yılda ciddi derecede zarar görmüştür. Gerekli önlemler alınmadığı taktirde önümüzdeki on yıl içerisinde çok sayıda alanın doğal yapısını geri dönüşsüz kaybetme tehlikesi bulunmaktadır (ANONİM, 2005).

Doğal kaynakların çeşitli yasal statülerde, katı kurallarla korumaya alınması genellikle bu kaynağın kullanıcıları olan yerel halkın mağduriyetine neden olmaktadır. Kaynak kullanımına ilişkin getirilen yasak ve sınırlandırmalar nedeniyle oluşan çıkar kayıplarının alternatif yollarla giderilemediği ve yerel bilincin oluşturulamadığı durumlarda yerel halkta bu kaynağa ilişkin olumsuz algılar oluşabilmekte ve buna bağlı olarak da düşmanca tavırlar gelişebilmektedir (ALKAN ve ARK., 2009).

3. MATERYAL YÖNTEM

3.1. Materyal

Av ve yaban hayatı konusunda yazılan kitaplar, ava açık ve kapalı alanlar haritası, Merkez av komisyonu kararları, makaleler, yasal mevzuat, avcı dergileri vb. yayınlar yazılı materyal olarak kullanılmış ve uygun anket soruları hazırlanmıştır. Anket çalışmalarından elde edilen özgün veriler araştırmanın temel materyalini oluşturmuştur.

Ön hazırlık anket soruları hazırlandıktan sonra denenmesi amacıyla Elazığ ve Malatya illerinde 13 köye gidilerek köy muhtarı ve heyet üyeleri ile ön hazırlık anket soruları denenmiştir. Yapılan anket denemeleri sonunda ön hazırlık anket sorularında çıkarılması gerekli sorular çıkarılmış, eklenmesi gerekli görülen yeni sorular eklenmiş, soruların yerlerinde değişiklik yapılması gerekli görülen soruların yerleri değiştirilmiş ve anket sorularının son hali verilmiştir. Köy muhtarları, ihtiyar heyeti üyeleri ve köy bekçilerinin av-yaban hayatı konularında bilgileri, tercihleri ile görüş ve önerileri anket sorularıyla sorgulanmıştır.

3.2. Yöntem

3.2.1. Verilerin Elde Edilmesinde İzlenen Yöntem

Doğu Anadolu Bölgesinde toplam 14 il bulunmaktadır. Toplam Köy sayısı ise 6050'dir. Anket yapılan köylerin belirlenmesinde, avlanmanın yoğun olduğu köylerde tesadüfü örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Anket yapılan köy sayısının hesaplanmasında % 10 örnekleme hatası ve % 95 güven düzeyinde yapılmıştır. Anket uygulanan köy ve kişi sayısı;

$$n = N / (1 + a^2 . N)$$

Formülüne göre belirlenmiştir (SACHS, 1974). Formülde;

n: Örnekleme hacmi
N: Popülasyon sayısı
a: Örnekleme hatası oranını göstermektedir.

Buna göre; Doğu Anadolu Bölgesinde toplam 14 ilden (Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Bitlis, Muş, Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli, Erzincan ve Erzurum) 146 köyden 346 kişiyle yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak anket yapılmıştır. Bu yöntemle ihtiyaç duyulan veriler, anketörlerin cevaplayıcılarla yaptıkları karşılıklı birebir görüşmelerle elde edilmiştir. Rastgele seçilen köylerden köy muhtarı, ihtiyar heyeti üyesi ve varsa köy bekçisi ile anket yapılmıştır (Çizelge 3.1). Anket yapılan kişiler aynı köyde bulunamamışsa yakın çevre köylerden eksiklikler giderilmiştir.

Çizelge 3.1. Anket Uygulanan İl, Köy ve Kişi Sayısı

İl Adı	Toplam Köy Sayısı	Anket Uygulanan Köy Sayısı	Anket Uygulan Kişi Sayısı	Muhtarlıktaki Görevi		
				Muhtar	Heyet Üyesi	Köy Bekçisi
Ardahan	239	7	13	4	8	1
Kars	382	8	21	7	14	-
Iğdır	156	4	10	3	6	1
Ağrı	566	12	27	10	17	-
Van	575	12	27	9	18	-
Hakkâri	130	2	6	2	4	-
Bitlis	318	8	18	8	10	-
Muş	364	7	18	6	12	-
Bingöl	317	6	15	6	9	-
Elazığ	548	13	34	12	24	-
Malatya	496	12	25	9	16	-
Tunceli	382	10	21	8	13	-
Erzincan	535	11	29	11	18	-
Erzurum	1 042	34	82	26	56	-
Toplam	**6 050**	**146**	**346**	**121**	**223**	**2**

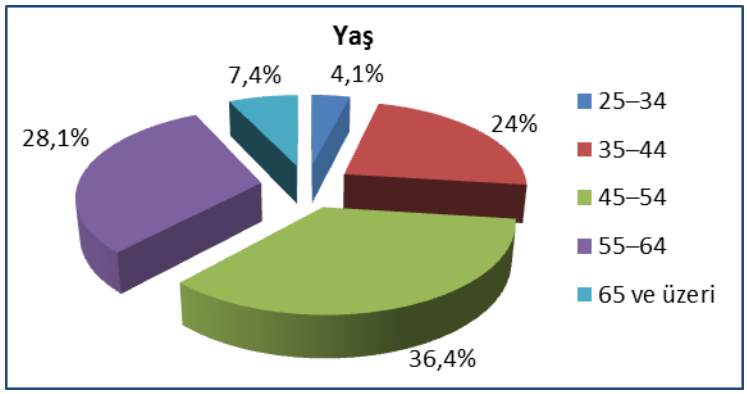
3.2.2. Verilerin Analizinde İzlenen Yöntem

Anketler sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesinde yüzde hesaplamalar yapılmıştır. Birden fazla seçeneğin işaretlendiği sorularda genel toplam tablo altında belirtilmiş ve yüzde dağılımları buna göre hesaplanmıştır. Bu sorularda verilen cevap sayısı, birden fazla işaretleme yapıldığından, ankete tabi tutulan kişilerin sayısından yüksektir. Cevap alınamayan sorularda ise; soruya cevap vermeyen kişi sayısı her sorunun altına eklenmiştir. Soruların bir kısmında ise öncelikli tercih sıralaması yapılarak tercihleri değerlendirilmiştir. Ayrıca Ki-Kare testi uygulanabilen bazı sorular için bu test yapılmıştır. Köy bekçilerinin sayısı çok az olduğundan değerlendirmeye alınmamıştır.

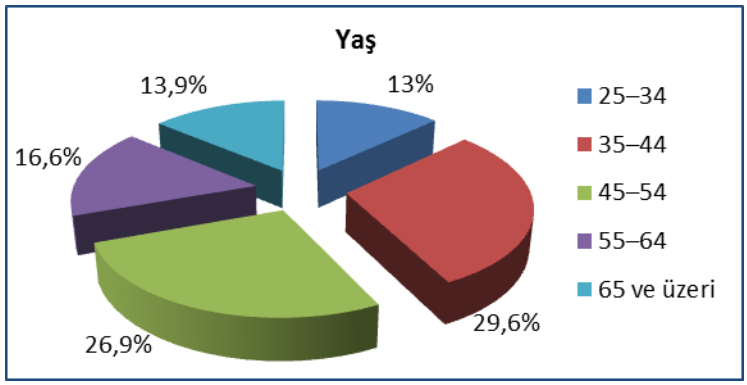
4. BULGULAR

4.1. Yaş

Anket yapılan köy muhtarlıklarındaki kişilerin yaş durumuna bakıldığında, muhtarların % 36,4'ü 45-54 heyet üyelerinin ise % 29,6'sı 35-44 yaş gurubunda olduğu görülmektedir (Şekil 4.1., Şekil 4.2.). Ayrıca anket sırasında sadece bir bayan muhtarla karşılaşılmış olup diğer anket yapılan kişilerin tamamı erkektir.

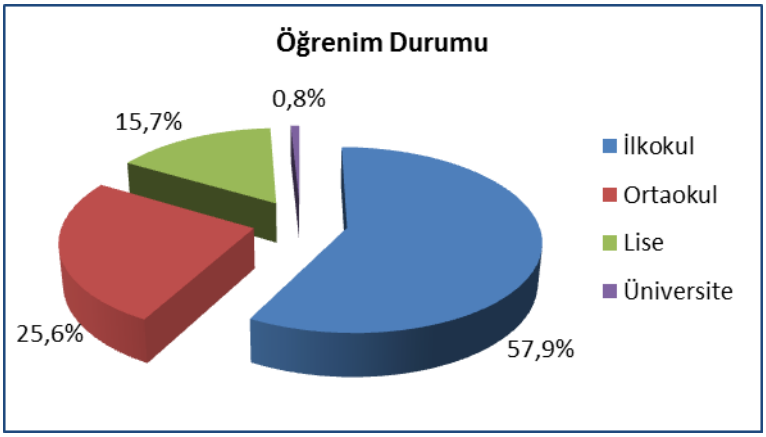
Şekil 4.1. Muhtarların Yaşlarına Göre Dağılımı

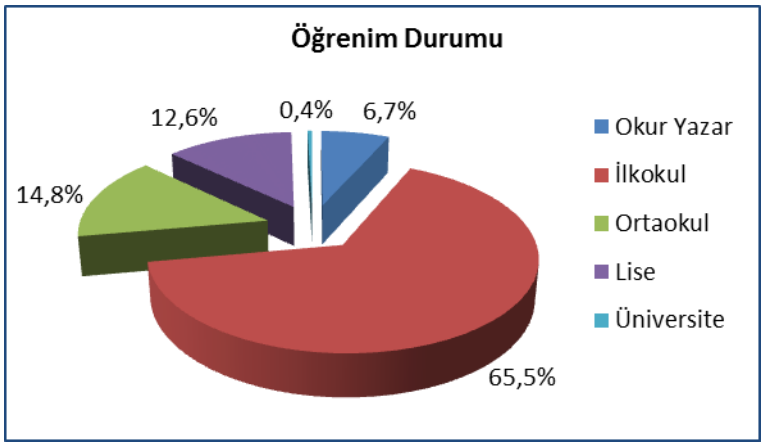
Şekil 4.2. İhtiyar Heyeti Üyelerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

4.2. Öğrenim Durumu

Köy muhtarlıklarının eğitim durumlarına bakıldığında, muhtarların % 57,9'nun heyet üyelerinin ise % 65,5'i ilkokul mezunu olduğu görülmektedir (Şekil 4.3, Şekil 4.4.).
Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin öğrenim durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($\chi 2$=14,563, Sd=4, p=0,006).

Şekil 4.3. Muhtarların Öğrenim Durumu

Şekil 4.4. İhtiyar Heyeti Üyelerinin Öğrenim Durumu

4.3. Avcı Kontrollerinde Yetki Durumu

Avcıların kontrolünde muhtarlıkların yetkilerinin olup olmadığına bakıldığında, muhtarların % 47,9'u yetkilerinin olduğunu bilmekte iken heyet üyelerinin % 48,0'ı yetkilerinin olduğunu bilmedikleri görülmektedir (Çizelge 4.1).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin avcı kontrollerindeki yetki durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($\chi 2$=32,782, Sd=2, p=0,000).

Çizelge 4.1. Muhtarlıkların Avcı Kontrollerinde Yetki Durumu

Yetki Durumu	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	58	47,9	47	21,1
Hayır	37	30,6	69	30,9
Bilmiyorum	26	21,5	107	48,0
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.4. Avlanma Belge ve İzinlerin Kontrolü

Muhtarlıkların avcıların avlanma belge ve izinlerini kontrol edip etmedikleri incelendiğinde, muhtarların %75,2'si heyet üyelerinin ise % 90,1'i avcıların avlanma izin ve belgelerini kontrol etmedikleri görülmektedir (Çizelge 4.2).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin avlanma belge kontrol durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($\chi 2$=13,623, Sd=1, p=0,000).

Çizelge 4.2. Muhtarlıkların Avlanma Belge ve İzin Kontrol Durumu

Belge Kontrol Durumu	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	30	24,8	22	9,9
Hayır	91	75,2	201	90,1
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.5. Avcılıkla İlgili Tutulan Tutanak

Muhtarlıkların avcılıkla ilgili tutanak tutup tutmadıklarına bakıldığında, muhtarların % 97,5'i heyet üyelerinin ise % 99,6'sı avcılıkla ilgili tutanak tutmadıklarını belirtmişlerdir (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3. Muhtarlıkların Avcılıkla İlgili Tuttukları Tutanak Durumu

Tutanak Durumu	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	3	2,5	1	0,4
Hayır	118	97,5	222	99,6
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.6. Avlanan Av Hayvanlarının Kontrolü

Avcıların avladıkları av hayvanlarını kontrol edip etmediklerine bakıldığında, muhtarların % 80,2'si heyet üyelerinin ise % 94,2'si avcıların avladıkları av hayvanlarını kontrol etmediklerini ifade etmişlerdir (Çizelge 4.4).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin av hayvanı kontrol durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($\chi 2$=16,028, Sd=1, p=0,000).

Çizelge 4.4. Avcıların Avladıkları Av Hayvanlarını Kontrol Durumu

Av Hayvanı Kontrol Durumu	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	24	19,8	13	5,8
Hayır	97	80,2	210	94,2
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.7. Avcının Yanında Bulundurması Gerekli Belgeler

Avcılar av yaparken yanlarında bulundurması gerekli belgelerin neler olduğu sorgulandığında, muhtarların % 55,4'ü belgeleri eksik bilirken heyet üyelerinin ise % 52,5'i avcıların avlanırken yanlarında bulundurması zorunlu gerekli belgelerin neler olduğunu bilmedikleri görülmektedir (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Avcıların Avlanırken Yanında Bulundurması Gerekli Belgeler

Gerekli Belgeler	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	33	27,3	117	52,5
Tam Biliyor	21	17,4	27	12,1
Eksik Biliyor	67	55,4	78	35,0
Yanlış Biliyor	0	0	1	0,4
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.8. Avlanması Yasak Türler

Köyün sınırları içerisinde avlanılması yasak yada korunan türlerin neler olduğu sorgulandığında, muhtarların %48,8'i heyet üyelerinin ise % 43,5'i avlanması yasak türleri eksik bildiği görülmektedir (Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6. Köy Sınırları İçerisinde Avlanması Yasak Türler

Avlanması Yasak Türler	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	13	10,7	56	25,1
Tam Biliyor	4	3,3	6	2,7
Eksik Biliyor	59	48,8	97	43,5
Yanlış Biliyor	44	36,4	64	28,7
Cevapsız	1	0,8	0	0
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.9. Belli Sürelerde Avlanması Serbest Türler

Köyün sınırları içerisinde ve yakın çevresinde belli sürelerde avına izin verilen av hayvanlarının neler olduğu sorgulandığında, muhtarların % 83,5'i heyet üyelerinin ise %74,0'ı avlanması serbest türleri eksik bilmektedir (Çizelge 4.7).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin belli sürelerde avlanması serbest tür durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($\chi 2$=4,731, Sd=3, p=0,193).

Çizelge 4.7. Köy Sınırları İçerisinde Belli Sürelerde Avlanması Serbest Türler

Avlanması Serbest Türler	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	9	7,4	33	14,8
Tam Biliyor	8	6,6	18	8,1
Eksik Biliyor	101	83,5	165	74,0
Yanlış Biliyor	3	2,5	7	3,1
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.10. Avlanmanın Yasak Olduğu Sahalar

Köyün sınırları içerisinde avlanmanın yasaklandığı sahaların olup olmadığı sorgulandığında, muhtarların % 60,3'ü heyet üyelerinin ise % 55,1'i köy sınırları içinde avlanması yasak sahaları bildikleri görülmektedir (Çizelge 4.8).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin avlanmanın yasak olduğu saha durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($\chi 2$=6,144, Sd=3, p=0,105).

Çizelge 4.8. Köy Sınırları İçerisinde Avlanmanın Yasak Olduğu Sahalar

Yasak Sahalar	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	6	5,0	30	13,5
Tam Biliyor	73	60,3	123	55,1
Eksik Biliyor	4	3,3	8	3,6
Yanlış Biliyor	38	31,4	62	27,8
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.11. Avlanma Süreleri

Avlanma Sürelerinin ne zaman Başlayıp ne zaman bittiği sorgulandığında, muhtarların % 50,4'ü heyet üyelerinin ise % 64,1'i avlanma sürelerini bilmediklerini belirtmişlerdir (Çizelge 4.9).

Çizelge 4.9. Avlanmanın Başlama ve Bitişi Zamanı

Avlanma Süresi	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	61	50,4	143	64,1
Tam Biliyor	3	2,5	4	1,8
Eksik Biliyor	49	40,5	59	26,5
Yanlış Biliyor	8	6,6	17	7,6
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.12. Avlanmanın Serbest Olduğu Günler

Avlanmanın serbest olduğu günlere bakıldığında, muhtarların % 47,1'i heyet üyelerinin ise % 66,8'i avlanmanın serbest olduğu günleri bilmemekte birlikte eksik veya yanlış bilmektedirler (Çizelge 4.10).

Çizelge 4.10. Avlanmanın Serbest Olduğu Günler

Avlanma Günleri	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	57	47,1	149	66,8
Tam Biliyor	3	2,5	1	0,5
Eksik Biliyor	56	46,3	69	30,9
Yanlış Biliyor	5	4,1	3	1,3
Cevapsız	0	0	1	0,5
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.13. Avlanma Limitleri

Bir avlanma gününde avcı başına bir av günü için türlere göre avlanma limitleri sorgulandığında, muhtarların % 57,9'u heyet üyelerinin ise % 84,8'i avlanma limitlerini bilmemektedir (Çizelge 4.11).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin avlanma limitleri durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($\chi 2$=32,590, Sd=4, p=0,000).

Çizelge 4.11. Avlanma Limitleri

Avlanma Limitleri	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	70	57,9	189	84,8
Tam Biliyor	13	10,7	6	2,7
Eksik Biliyor	24	19,8	19	8,5
Yanlış Biliyor	13	10,7	7	3,1
Cevapsız	1	0,8	2	0,9
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.14. Yasaklanan Avlanma Usulleri

Yasaklanan avlanma usullerinin neler olduğu sorgulandığında, muhtarların % 62,0'ı heyet üyelerinin ise % 85,2'si yasak avlanma usullerini bilmemektedir (Çizelge 4.12).

Çizelge 4.12. Yasaklanan Avlanma Usulleri

Yasak Avlanma Usulleri	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bilmiyor	75	62,0	190	85,2
Tam Biliyor	12	9,9	6	2,7
Eksik Biliyor	33	27,3	27	12,1
Yanlış Biliyor	1	0,8	0	0
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.15. Avcıya Yaklaşım Tercihleri

Köyün sınırları içerisinde avcı gördüğünüzde ne yaparsınız? Sorusuna, muhtarların % 33,8'i heyet üyelerinin ise % 37,7'si köy sınırları içinde avlanmalarına izin vermediklerini belirtmişlerdir (Çizelge 4.13).

Ayrıca bu soruda avcıya yaklaşım tercihlerinin öncelikli sıralamasının yapılması istenmiş olup; muhtarların % 39,7'si köy sınırları içinde avcıların avlanmasına izin vermediğini, % 29,8'inin ise belge kontrollerini bizzat kendilerinin yaptığını ilk tercih olarak belirtmişlerdir. Heyet üyelerinin ise % 41,7'si avlanmaya izin vermediğini, % 24,7'si herhangi bir şey yapmadığını ilk tercih olarak belirtmişlerdir.

Çizelge 4.13. Avcıya Yaklaşım Tercihleri

Yaklaşım Tercihleri	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Avlanmasına izin vermem	53	33,8	105	37,7
Jandarmaya haber veririm	38	24,2	47	16,9
Evrak kontrollerini bizzat kendim yaparım	37	23,6	35	12,6
Herhangi bir şey yapmam	16	10,2	55	19,8
Orman teşkilatını ararım	7	4,4	10	3,6
İkaz ederim	6	3,8	16	5,8
Muhtara haber veririm	0	0	10	3,6
Toplam	**157**	**100**	**278**	**100**

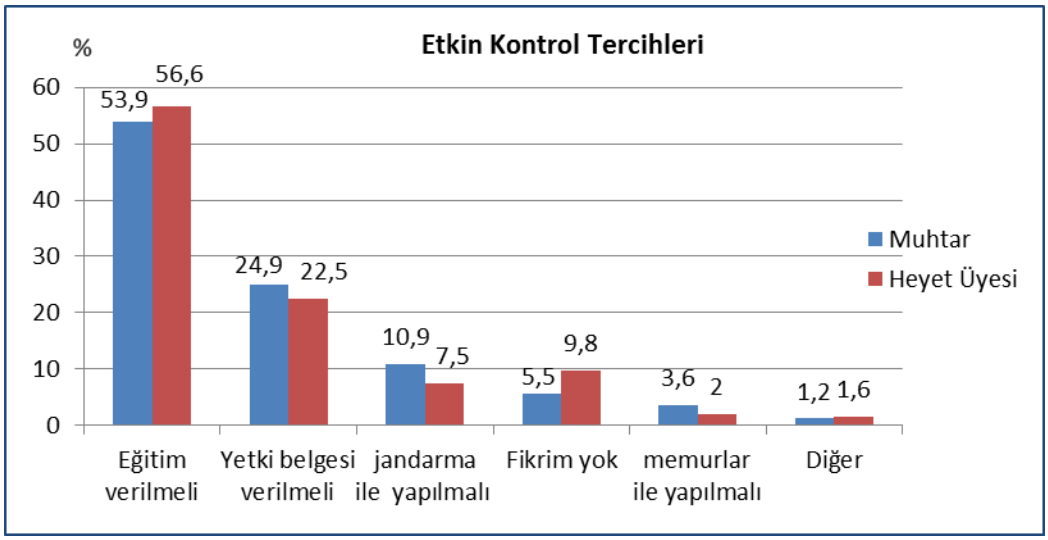
*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

4.16. Etkin Kontrol Tercihleri

Muhtarlıkların avcı kontrollerinde daha etkin olmaları için neler yapılmalıdır? Sorusuna, muhtarların % 53,9'u heyet üyelerinin ise % 56,6'sı avcıların kontrollerine yönelik bilgi yetersizliğinden dolayı avcı kontrollerine yönelik bilgi ve eğitim verilmesini, yine muhtarların % 24,9'u heyet üyelerinin ise % 22,5'i kontrollerde etkin olabilmeleri için yetkili olduklarını gösterir belgenin olmasını istemişlerdir (Şekil 4.5.).

Ayrıca bu soruda da avcıların daha etkin kontrol edilebilmesi için kontrol tercihlerinin öncelikli sıralamasının yapılması istenmiş olup; muhtarların % 56,2'si avcıların kontrolüne yönelik köy muhtarlıklarına eğitimin verilmesini, % 19,8'i ise kontrollerde yetkili olduklarını

gösteren bir belgenin kendilerine verilmesini ilk tercih olarak belirtmişlerdir. Heyet üyelerinin ise % 58,7'si avcı kontrollerine yönelik eğitim verilmesini, % 13,9'u ise kontrollerde yetkili olduklarını gösteren bir belgenin kendilerine verilmesini ilk tercih olarak belirtmişlerdir.

Şekil 4.5. Muhtarlıkların Etkin Kontrol Tercihleri

4.17. Tercih Edilen Kuruluş

Muhtarlıkların avcılıkla ilgili bir sorunla karşılaştıklarında tercih ettikleri kuruluş sorulduğunda, muhtarların % 71,6'sı heyet üyelerinin ise % 80,1'i Jandarmayı tercih ettiklerini belirlenmiştir (Çizelge 4.14).

Ayrıca bu soruda da avcılarla ilgi karşılaşılan sorunlarda tercih edilen kuruşların öncelikli sıralamasının yapılması istenmiş olup; muhtarların % 88,4'ü jandarmayı, % 9,1'i orman teşkilatını ilk tercih olarak belirtmişlerdir. Heyet üyelerinin ise % 88,3'ü jandarmayı, % 7,6'sı ise orman teşkilatını ilk tercih olarak belirtmişlerdir.

Çizelge 4.14. Avcılarla İlgili Sorunlarda Tercih Edilen Kuruluş

Kuruluş Tercihleri	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Jandarma	116	71,6	206	80,1
Orman teşkilatı	33	20,4	36	14,0
Kaymakamlık	7	4,3	8	3,1
Emniyet teşkilatı (Polis)	5	3,1	2	0,8
Avcı derneği	1	0,6	2	0,8
Belediye	0	0	1	0,4
Hiç kimseyi aramam	0	0	2	0,8
Toplam	**162**	**100**	**257**	**100**

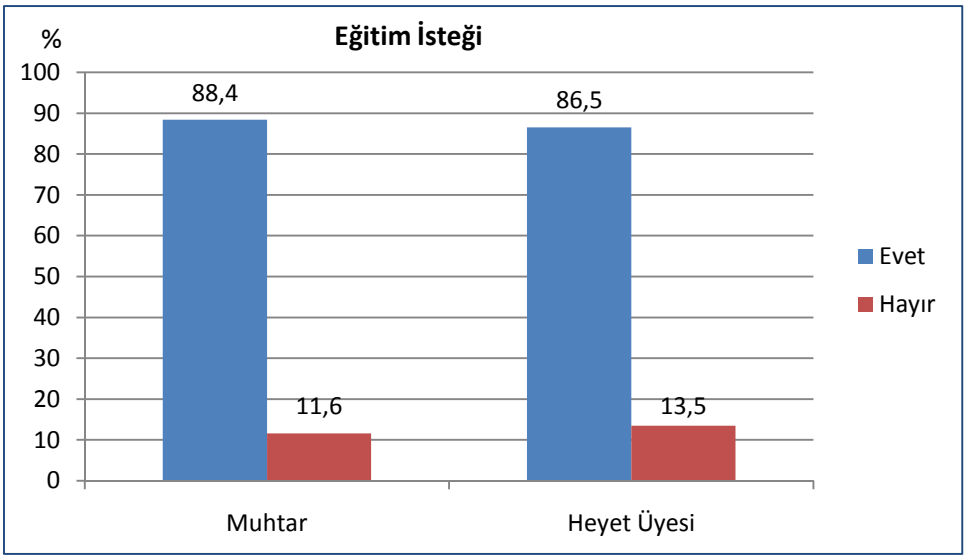
*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

4.18. Eğitim Tercihleri

4.18.1. Eğitim İsteği

Avcıların kontrolüne yönelik bir eğitim almak ister misiniz? Sorusuna muhtarların % 88,4'ü, heyet üyelerinin ise % 86,5'i eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir (Şekil 4.6.). Eğitim almak istemeyenlere diğer eğitim tercihleri sorulmamıştır.

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin eğitim isteği durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($\chi 2$=0,249, Sd=1, p=0,618).

Şekil 4.6. Muhtarlıkların Eğitim İsteği

4.18.2. Eğitim Yer Tercihleri

Avcıların kontrolüne yönelik bir eğitim verilecek olsa nerede yapılmalıdır? Sorusuna muhtarların % 45,4'ü heyet üyelerinin ise % 41,0'ı eğitimin bağlı ilçede verilmesini istemişlerdir (Çizelge 4.15).

Ayrıca bu soruda da öncelikli sıralamasının yapılması istenmiş olup; muhtarların % 42,1'i köylerinin bağlı olduğu ilçede, % 30,6'sı ise kendi köylerinde eğitimin verilmesini ilk tercih olarak belirtmişlerdir. Heyet üyelerinin ise % 39,0'ı kendi köylerinde % 30,5'i ise köylerinin bağlı olduğu ilçede eğitim almak istediklerini ilk tercih olarak belirtmişlerdir.

Çizelge 4.15. Eğitim Yer Tercihleri

Eğitim Yeri	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bağlı ilçede	68	45,4	112	41,0
Köyümüzde	38	25,3	87	31,9
Şehir merkezinde	22	14,7	31	11,3
Beldede	3	2,0	6	2,2
Komşu köyde	2	1,3	4	1,5
Fark etmez	3	2,0	3	1,1
Cevapsız	14	9,3	30	11,0
Toplam	**150**	**100**	**273**	**100**

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

4.18.3. Eğitim Süresi İle İlgili Tercihler

Avcıların kontrolüne yönelik bir eğitim verilecek olsa eğitimin süresi kaç gün olmalıdır? Sorusuna muhtarların % 52,1'i heyet üyelerinin ise % 58,3'ü eğitim süresinin bir gün yeterli olacağını belirtmişlerdir (Çizelge 4.16).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin eğitim süresi durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($\chi 2$=5,810, Sd=5, p=0,325).

Çizelge 4.16. Eğitim Süresi İle İlgili Tercihler

Eğitim Süresi	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
1 gün	63	52,1	130	58,3
2-3 gün	18	14,8	23	10,3
4-5 gün	9	7,4	8	3,6
6-7 gün	11	9,1	15	6,7
7 günden fazla	6	5,0	12	5,4
Cevapsız	14	11,6	35	15,7
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.18.4. Eğitim Zamanı

Avcıların kontrolüne yönelik bir eğitim verilecek olsa eğitim hangi ay olmalıdır? Sorusuna muhtarların % 36,4'ü heyet üyelerinin ise % 44,8'i Ekim-Kasım-Aralık aylarının kendileri için uygun olduğunu belirtmişlerdir (Çizelge 4.17).

Ayrıca köy muhtarları ile heyet üyelerinin eğitim ayı durumlarına göre aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($\chi 2$=7,553, Sd=5, p=0,183).

Çizelge 4.17. Eğitim Zamanı

Eğitim Zamanı	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Ocak-Şubat-Mart	26	21,4	33	14,8
Nisan-Mayıs-Haziran	7	5,8	12	5,4
Temmuz-Ağustos-Eylül	6	5,0	3	1,3
Ekim-Kasım-Aralık	44	36,4	100	44,8
Fark etmez	24	19,8	45	20,2
Cevapsız	14	11,6	30	13,5
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.19. İkametgâh Durumu

Muhtarlıkların köyde kaç ay kaldıkları sorgulanmış olup, muhtarların % 92,5'i heyet üyelerinin ise % 86,1'i 10-12 ay boyunca köyde ikamet etmektedir (Çizelge 4.18).

Çizelge 4.18. İkametgâh Durumu

İkametgâh	Muhtar		İhtiyar Heyeti Üyesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
1-3 ay	0	0	0	0
4-6 ay	3	2,5	3	1,3
7-9 ay	4	3,3	17	7,6
10-12 ay	112	92,5	192	86,1
Gidiş-geliş yapıyorum	2	1,7	11	5,0
Toplam	**121**	**100**	**223**	**100**

4.20. Av Yaban Hayatının Geliştirilmesine ve Daha Etkin Korunmasına Yönelik Düşünceleri

Avcı koruma ve kontrollerinin yetersiz kaldığı, Merkez Av Komisyon Kararlarının ve ava açık ve kapalı alanlar haritasının kendilerine zamanında ulaşmadığından dolayı kararlardan haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir. Kendilerinin avcıların kontrollerine yönelik bilgilerinin yeterli olmadığını ve buna yönelik bir eğitimin verilmesi sonucunda kontrollerde köy muhtarlıklarının daha etkin olacağı ortak görüşü oluşturmaktadır.

Köyler arasında görüşler değişiklik göstermekle beraber genellikle;

Avcı kontrollerinde görevli muhtarlık personeline veya her köyden görevlendirilecek bir köy bekçisine (veya avcı kontrol bekçisi) belli bir ücret verilmesini, bölgede etkili olan köy korucularına da yetki verilmesini, avın açık olduğu köylerde köy muhtarlıklarına avcıların belli bir ücret yatırarak makbuz karşılığında avlanılmasını istemektedirler.

Avcıların kendilerini tanımadıklarını ve dinlemediklerini, avcı baskısının çok olduğunu, kaçak, zamansız, usulsüz, limit aşımı olduğunu ve rastgele avlanıldığı, ava yasak alanlarda tabelaların yetersiz olduğunu, aşırı avlanma ve avcı baskısına karşı bir köy sınırları içerisinde bir av mevsiminde kaç avcının avlanacağının belirlenmesini istemişlerdir.

Bazen avcı gruplarındaki avcı sayısı çok fazla olduğundan av hayvanlarının kaçma şansının olmadığını bu yüzden bir alandaki avcı grubu sayısı 4-5 kişiyi geçmemesini belirtmişlerdir.

Av hayvanlarının azaldığını ve avın en az 4-5 yıl yasaklanmasını, doğaya av hayvanı salınmasını, avlanma süresinin uzun olduğu bu sürenin kısaltılmasını, kış aylarında yaban hayvanlarına yem bırakılmasını ifade etmişlerdir.

Alacakları eğitim sonunda kendilerine idare tarafından resmi yetki belgesinin (Av Kontrol Kimliği) verilmesini ve avcı kontrollerinde muhtarlıkların yetkilerinin yöre halkına ve avcılara duyurulmasını, muhtarlıklara avcılıkla ilgili afiş ve broşür verilmesini istemişlerdir.

Merkez av komisyon kararları alınmadan muhtarlıklarında görüşünün alınmasını, Merkez Av Komisyon Kararlarının kendilerine ulaşmadığını ve haberdar olamadıklarını, idare ile diyalog yetersizliğinin olduğunu, ihbar ve şikâyetlerin zamanında dikkate alınmadığını belirtmişlerdir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Muhtarlıkların avcıları kontrolüne yönelik eğitim programının oluşturulmasında hedef grubun tercihleri, görüş ve önerileri alınarak; mevzuat, yaban hayatı ile ilgili bilgi seviyeleri sorgulanmış olup; köy muhtarlıklarındaki kişilerin yaş durumuna bakıldığında genellikle 35-64 yaş gurubu arasında oldukları görülmektedir. Üniversite mezununun oldukça az olması ve ilkokul mezununun fazla olmasından dolayı verilecek eğitimin ilkokul seviyesinde yetişkin eğitimine yönelik olmasında fayda vardır.

Avcıların kontrollerine yönelik muhtarlar heyet üyelerine oranla yetkilerini farkında olmalarına rağmen her iki grupta da avcıların avlanma belge ve izinlerini, avladıkları av hayvanları kontrol etmeleri ve av suçlarına karşı tutanak tutmaları oldukça düşüktür.

Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri, avcıların avlanırken bulundurulması gerekli belgelerin neler olduğu konusunda yetersiz bilgiye sahiptirler. Ancak avcılığa ilgisi olanlar ve avcılık yapanlar konuyla biraz daha ilgilidirler. Genellikle geçmiş yıllarda avlanmak için yeterli olan av ruhsat teskeresinin yeterli olduğunu düşünenlerin sayısı oldukça yüksek olup avlanmak için gerekli belgeleri eksik söylemektedirler.

Köyün sınırları içerisinde avlanmanın yasaklandığı sahaları genellikle bilmelerine rağmen avlanmanın yasak olduğu sahaların avlanmaya serbest olduğunu veya avlanmanın serbest olduğu sahaların avlanmaya yasak olduğunu ifade etmişlerdir. Yine belli sürelerde avlanılması serbest türleri tam olarak bilememekle birlikte avlanılması serbest türleri yasak, avlanılması yasak olan türlerinde avlanılmasının serbest olduğunu belirtenler bulunmaktadır. Genellikle köylerinde ve yakın çevresinde en yaygın bulunan yaban hayvanlarından 3-5 türü bilmektedirler. Merkez Av Komisyon Kararlarının ulaştığı köylerde kitapçığın içeriğini bilmedikleri için pek okumadıklarını ve bir şey anlamadıklarını belirtmişlerdir. Merkez Av Komisyon Kararlarının ulaşmadığı köylerde ise hiçbir şeyden haberdar olamadıklarını belirtmişlerdir. Ava kapalı alanlardan genellikle; ava yasak sahaları, yaban hayatı yerleştirme sahalarını ve ağaçlandırma sahalarını bilmektedirler.

Avlanma sürelerinin ne zaman başlayıp ne zaman bittiğini bilenlerin sayısı oldukça az olup yoğun olarak sonbahar mevsiminde ve hafta sonlarında avcıları gördüklerinden doğal olarak bu zamanların serbest olabileceğini düşünmektedirler. Av hayvanı gruplarına göre avlanma sürelerini bilmemekle birlikte bir avlanma gününde türlere göre avlanma limitlerini de çoğunun bilmediği görülmektedir.

Her iki grupta da yasaklanan avlanma usullerini tam olarak bilenlerin oranı oldukça düşük olup çoğunlukla projektör-far avı ve canlı mühre-kafes (tuzak) avının yasak olduğunu ifade etmişlerdir.

Köy sınırlar içerisinde yabancı bir avcı gördüklerinde avlanmalarına izin vermediklerini ve jandarmaya haber verdiklerini, ancak kendi köylerinden avlanma belgesi olmadan avlananlara da göz yummak zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir.

Muhtarlıkların avcı kontrollerinde daha etkin olmaları için her iki grup ta bu konuya yönelik bir eğitimin verilmesini ve avcı kontrollerinde yetkili olduklarını gösteren bir yetki belgesinin/av kontrol kimliğinin olmasını istemişlerdir. Ayrıca yetkilerinin olduğunun da avcılara duyurulmasını istemişlerdir.

Köylerin kırsalda olması ve jandarmanın sorumlu olduğu sınırlar içerisinde yer almasından dolayı avcılarla ilgili bir sorun olduğunda daha etkili olduğu düşüncesiyle ilk tercih edilen kuruluş jandarma ikinci tercih edilen kuruluş ise orman teşkilatıdır.

Avcıların kontrolüne yönelik olarak muhtarlıkların daha etkin olması için bilgilerinin yeterli olmadığı ve bu bilgi eksikliğinin ise bu konulara yönelik bilgilendirme ve eğitimle giderileceğini ve böyle bir organizasyona gönüllü katılacaklarını ifade edenlerin oranı oldukça yüksektir. Verilecek eğitime kendi istekleriyle katılım sağlamaları avcıların kontrollerinde ki başarıyı da artıracaktır. Eğitime katılmak istemeyenler ise; avcılarla yüz yüze gelmek istemediklerini, güvenlik acısından çekindiklerini, zamanlarının olmadığını, avcılığa karşı ilgi ve alakalarının olmadığını bu yüzden böyle bir organizasyonda yer almak istemediklerini ifade etmişlerdir.

Genellikle köylerinde ikamet ettiklerini ve ileride verilecek bu eğitimin ise köylerinin bağlı olduğu ilçede, köylerinde veya şehir merkezlerinde verilmesini tercih etmektedirler. Eğitimin ise bir gün süreyle sonbahar mevsiminde olmasını tercih edenlerin oranı oldukça yüksektir.

Avcıların kontrollerinde kanunen sorumlulukları bulunan köy muhtarlıklarının (köy muhtarı, heyet üyesi ve köy bekçisi) avcılığın kontrolünde etkin kullanımlarına yönelik bir yasal düzenlemenin yapılarak eğitime tabii tutulmaları şarttır. Nitekim FİDAN ve ARK. (2007) "Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kara Avcılarının Profilinin Saptanması" adlı çalışmada; Merkez Av Komisyonu Kararlarının muhtarlıklara daha etkin duyurulması (kitap, broşür, afiş, dergi, yerel basın) ayrıca muhtarlar ile ihtiyar heyetlerinin yasal konularda bilinçlendirilmelerinin faydalı olacağını belirtmiştir.

Türkiye'de eğitim programı çalışmalarının öncülerinden biri olan VARIŞ (1996) "program geliştirmeyi, … içerik ve etkinliklerin uygun yöntem ve tekniklerle geliştirilmesine yönelik koordine çalışmaların tümüdür." şeklinde tanımlamıştır. DEMİREL (2002) ise, "program geliştirmeyi, eğitim programlarının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür" şeklinde ifade etmiştir. Burada dinamik ilişkilerle kastedilen program geliştirme öğeleri arasında dirik bir örüntü olduğudur (SÖNMEZ, 1986).

Düzenli ve planlı yapılacak avcılığın kontrolünde köy muhtarlıklarının bilinçlendirilmesinde, eğitilmesinde yapılacak her türlü çalışmalara bu kişilerin gönüllü olmaları memnun vericidir. Avcılığın genelde kırsalda yoğun olması ve avcıların kontrolünde muhtarlıkların daha etkin kullanımını sağlanması sürdürebilir av kaynaklarının artmasında devamlılığı sağlayacaktır.

Hedef kitleye yönelik olarak hazırlanacak eğitim programında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekir.

Ders içeriği;

- Mevzuat (442 sayılı Köy Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcıları Kanunu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, Merkez Av Komisyon Kararları, Ava açık ve kapalı alanlar haritası vb.),

- Halkla ilişkiler (avcı ile iletişim, avcıya yaklaşım, avcıların avladıkları av hayvanlarını kontrolü vb.),
- Resmi evrak hazırlama (av kontrol tutanağının nasıl doldurulacağı vb.),
- Av silahları,
- Yaban hayatının önemi,
- İlinde ve yakın çevresinde yaygın bulunan yaban hayvanlarını tanıma (avlanması yasak türler, belli zamanlarda avı serbest olan türler vb.) gibi konuların yer alması,

Zaman; Eğitimin köylülerin iş yoğunluğunun en az olduğu sonbahar sonu ve kış aylarında yapılması katılımın yüksek olması açısından önemlidir. Ancak diğer aylarda da tercihlerin olduğu göz önüne alınarak gerektiği hallerde eğitimin bütün yıla da yayılması mümkündür.

Yer; İl merkezine yakın köylerin il merkezinde, ilçe merkezine yakın köylerin ilçe merkezinde toplanması, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise belde veya büyük köylerde çevre köylerin toplanması uygun olacaktır.

Eğitim şekli; Eğitimin ilkokul seviyesine yönelik yetişkin eğitimi şeklinde olması gereklidir. Program anlatımında, beyin fırtınası, örnek olaylar, kısa filmler, canlandırma uygulamaları ve metaforlar tekniği kullanılabilir. Eğitim sonunda değerlendirme yapılarak neler öğrenildiğinden haberdar olunmalıdır.

Eğitimin Süresi; Derslerin içeriği incelendiğinde 2-3 günlük bir zamanın eğitim için yeterli süre olduğu anlaşılacaktır. Daha uzun süreli bir programda katılımcılar yeterli ilgiyi göstermeyebilirler.

Eğitimin sıklığı; Her muhtarlık seçimlerinden sonra değişen muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri için eğitimin tekrar edilmesi gerekir.

Eğitimi verecek kişiler; Eğitimi ders içeriğini oluşturan konuları bilen ve en önemlisi bildiğini karşıya aktarabilecek kişilerin vermesi gerekmektedir. Bu nedenle gerekirse eğitmen olarak seçilecek kişileri de eğitimi nasıl vereceklerine dair bir hazırlığa tabi tutmak faydalı olacaktır.

Eğitim sonunda verilecekler; Katılımcılara eğitim sonunda ders notları, örnek tutanaklar, haritalar, merkez av komisyonu kararları eğitime katıldığına dair sertifika ve sürücü belgesi şeklinde hazırlanmış av kontrolü yetki belgesinin verilmesi uygun olacaktır. Ayrıca eğitim sonrası muhtarlıkların avcı kontrollerinde daha etkin olabilmeleri için av koruma memurlarının faydalandığı evrak çantası, dürbün, düdük, koruma yeleği gibi gerekli malzemelerin İdare tarafından temin edilerek muhtarlıklara zimmetli olarak verilmesi gereklidir.

REFERANSLAR

ALKAN, H., Korkmaz, M.,.and Tolunay, A., Assessment of primary factors causing positive or negative local perceptions on protected areas, Journal of Environmental Engineering and Landscape Management, 17, 20-27, DOI: 10.3846/1648-6897. (2009).17.20-27.

ANONİM, Türkiye'nin Tabiatı Koruma Alanları, Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Araştırma Derneği Yayını No:9, Ankara, (2000).

ANONİM, Sürdürülebilir Avcılık İçin Temel Eğitim Kitabı, Orman Bakanlığı, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü, Eğitim Yayınları-1, Ankara, (2001), 640 s.

ANONİM, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, kabul tarihi:1.7.2003, yayınlandığı resmi gazete tarih:11.7.2003, sayı:25165, (2003).

ANONİM, Türkiye Kuşları, Atlas Dergisi ve Doğa Derneği, İstanbul, (2005).

ANONİM, 2012-2013 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Kararı, Yayınlandığı Resmi Gazetenin Tarih-Sayısı:7 Haziran 2012-28316, (2012).

AY, Z., Bilgin, F., Şafak, İ., Akkaş, M., E., Ege Bölgesinde Avlanma Kartı Olan Avcıların Profilinin Belirlenmesi, Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 27, Müdürlük Yayın No:36, İzmir, (2005).

BEKİROĞLU, S., Okan, T., Avcıların Demografik ve Sosyoekonomik Yapısı: Marmara ve Ege Bölgesi Örneği. Türk Kültüründe Av Sempozyumu (15-16 Kasım 2006), Acta Turcica Hakemli Çevirimci Tematik Türkoloji Dergisi, Yıl:1, Sayı:1, (2007).

BORA, M. E., Sürdürülebilir Av ve Yaban Hayatına Doğru. Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü, Ankara, (2002).

ÇOLAK, A.,H., Ormanda Doğa Koruma, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, (2001).

DEMİREL, Ö. Kuramdan Uygulamaya Program Geliştirme, 4. Baskı, Ankara: Pegem A. Yayıncılık, (2002).

ELBEK, A. G., Uysal, İ., Saygı, H., Ege Bölgesi'ndeki Kara Avcı Profilinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma, İzmir, (2002).

FİDAN, C., Orhan, C., Yalçın, Ö., Duran, C., Güldaş, N., Çelik, H., Doğu ve Güneydoğu Bölgesi Kara Avcılarının Profilinin Saptanması, Çevre Orman Bakanlığı Yayın No : 308, GDA Yayın No :19, Teknik Bülten No:11, Elazığ, (2007).

GERAY, U., Av ve Yaban Hayatı Yönetimi Sertifika Programı Notları, Mayıs, Ankara, (2001).

HOCAOĞLU, Ö., L., Av Kuşlarımız, Orman Bakanlığı Yayın Dairesi Başkanlığı, Ankara, (1992).

IĞIRCIK, M., Yadigar, S., Bekiroğlu, S., Okan, T., Akkaş, M.E., Marmara Bölgesi Avcı Profili. Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No:29, Müdürlük Yayın No: 38, İzmir, (2005).

SACHS, L., Angewandte Statistik, Planung und Auswertung Methoden und Modelle, ISBN: 3-540-06443-5, Berlin, (1974).

SÖNMEZ, V. Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Geliştirilmiş 9. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık, (2001).

VARIŞ, F. Eğitimde Program Geliştirme “Teori ve teknikler, 6. Baskı, Ankara: Alkım Yayıncılık, (1996).

YARAR, M., Magnin, G.,. Türkiye’nin Önemli Kuş Alanları, Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul, (1997).

EK-1

ÖN HAZIRLIK ANKET SORULARI

İl : **İlçe:** **Köy:**

Anket yapılan kişi: a) Muhtar b) İhtiyar heyeti üyesi c) Köy bekçisi
Yaş:
Eğitim Durumu:

S.1. Avcıların kontrolünde yetkiniz var mı?
01( ) evet
02( ) hayır

S.2. Avcılıkla ilgili hiç tutanak tuttunuz mu?
01( ) Evet
01( ) Hayır

S.3. Av yaparken avcının yanında bulundurması gerekli belgeler nelerdir?
01( ) Avlanma İzin Belgesi
02( ) Avcılık Belgesi
03( ) Nüfus Cüzdanı
04( )
05( )

S.4. Avcıların avlanma belge ve izinlerini kontrol ettiniz mi?
01( ) evet
02( ) hayır

S.5. Avcıların avladıkları hayvanları kontrol ettiniz mi?
01( ) evet
02( ) hayır

S.6. Köyünüz sınırları içerisinde avlanılması yasaklanan türler var mı? Varsa neler?
01( ) Avlanılması yasaklanan tür yok
02( ) Bilmiyorum
03( ) Avlanılması yasaklanan türler:……

S.7. Köyünüz sınırları içerisinde avlanmanın yasaklandığı sahalar var mı? Varsa nereler?
01( ) Avlanın yasaklandığı sahalar yok
02( ) Bilmiyorum
03( ) Avlanın yasaklandığı sahalar:……

S.8. Avlanma sürelerinin ne zaman başlayıp ne zaman bittiğini biliyor musunuz?
01( ) Evet ise ne zaman?.....
02( ) Hayır bilmiyorum

S.9. Avcı başına bir av günü için, türlere göre avlanma limitlerini biliyor musunuz?
01( ) Hayır bilmiyorum
02( ) Evet biliyorum……..

S.10. Köyünüz sınırları içerisinde koruma altına alınan yaban hayvanları var mı? Varsa neler?
01( ) Koruma altına alınan yaban hayvanları yok
02( ) Bilmiyorum
03( ) Koruma altına alınan yaban hayvanları:……

S.11. Belli sürelerde avına izin verilen av hayvanları nelerdir?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Biliyorum:……

S.12. Yasaklanan avlanma araç ve gereçleri ile yasak avlanma usulleri nelerdir?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Biliyorum……

S.13. Avlanma süreleri içinde hangi günler avlanmak serbesttir?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Biliyorum…….

S.14. Avcılığın kontrolü, av hayvanlarının korunmasına yönelik bir eğitim almak ister misiniz?
01( ) Evet isterim
02( ) Hayır istemem ise neden?.....

S.15. Verilecek eğitimin nerede yapılmalıdır? (Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Köyümüzde
02( ) Komşu köyde
03( ) Bağlı İlçede
04( ) Şehir merkezinde
05( ) Fark etmez

S.16. Muhtarlıkların avcılık korumalarında etkin olması için neler yapılmalıdır? (Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Eğitim verilmeli
02( ) Kontroller birlikte yapılmalı (Jandarma, Koruma Görevlisi vb.)
03( ) Başka:……..…….

S.17. Bir avcıya nasıl yaklaşılacağını ve nasıl kontrol edileceğini biliyor musunuz?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Biliyorum nasıl?.....

S.18. Köyünüz sınırları içerisinde avcı gördüğünüzde ne yaparsınız? (Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Avlanmasına izin vermem
02( ) Jandarmaya haber veririm
03( ) Orman teşkilatını ararım
04( ) Evrak kontrollerini bizzat kendim yaparım
05( ) Herhangi bir şey yapmam

S.19. Sizce eğitim süresi kaç gün olmalıdır?
01( ) 1 gün
02( ) 2-3 gün
03( ) 4-5 gün
04( ) 6-7 gün
05( ) 8 gün
06( ) Başka ise lütfen yazınız……..

S.20. Hangi aylar köyde ikamet ediyorsunuz? (işaretleyiniz)
01( ) Ocak 07( ) Temmuz
02( ) Şubat 08( ) Ağustos
03( ) Mart 09( ) Eylül
04( ) Nisan 10( ) Ekim
05( ) Mayıs 11( ) Kasım
06( ) Haziran 12( ) Aralık

S.21.Eğitim hangi ay olmalıdır?……

S.22. Avcılıkla ilgili bir sorunla karşılaştığınızda hangi kuruluşa müracaat edersiniz?
01( ) Jandarma
02( ) Orman teşkilatı
03( ) Kaymakamlık
04( ) Belediye
05( ) Diğer:……..…….

S.23. Avcılığın kontrolünde görev almak ister misiniz?

01( ) Evet
02( ) Hayır

Görüş ve Öneriler

EK-2

ANKET SORULARI (SON HALİ)

İl : **İlçe:** **Köy:**

Anket yapılan kişi: a) Muhtar b) İhtiyar heyeti üyesi c) Köy bekçisi
Yaş:
Eğitim Durumu:

S.1. Avcıların kontrolünde yetkiniz var mı?
01( ) Evet
02( ) Hayır
03( ) Bilmiyorum

S.2. Avcıların avlanma belge ve izinlerini kontrol ettiniz mi?
01( ) Evet
02( ) Hayır

S.3. Avcılıkla ilgili hiç tutanak tuttunuz mu?
01( ) Evet
02( ) Hayır

S.4. Avcıların avladıkları hayvanları kontrol ettiniz mi?
01( ) Evet
02( ) Hayır

S.5. Av yaparken avcının yanında bulundurması gerekli belgeler nelerdir?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Avlanma İzin Belgesi
03( ) Avcılık Belgesi
04( ) Nüfus Cüzdanı
05( ) Ruhsat
06( ) ……..

S.6. Köyünüz sınırları içerisinde avlanılması yasak yada korunan türler var mı? Varsa neler?
01( ) Yok
02( ) Bilmiyorum
03( ) Var:……

S.7. Belli sürelerde avına izin verilen av hayvanları nelerdir?
01( ) Yok
02( ) Bilmiyorum
03( ) Biliyorum:……

S.8. Köyünüz sınırları içerisinde avlanmanın yasaklandığı sahalar var mı? Varsa nereler?
01( ) Avlanın yasaklandığı sahalar yok
02( ) Bilmiyorum
03( ) Avlanın yasaklandığı sahalar:……

S.9. Avlanma sürelerinin ne zaman başlayıp ne zaman bittiğini biliyor musunuz?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Evet ise ne zaman?.....

S.10. Avlanma süreleri içinde hangi günler avlanmak serbesttir?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Biliyorum…….

S.11. Avcı başına bir av günü için, türlere göre avlanma limitlerini biliyor musunuz?
01( ) Hayır bilmiyorum
02( ) Evet biliyorum……..

S.12. Yasaklanan avlanma usulleri nelerdir?
01( ) Bilmiyorum
02( ) Biliyorum……

S.13. Köyünüz sınırları içerisinde avcı gördüğünüzde ne yaparsınız? (Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Avlanmasına izin vermem
02( ) Jandarmaya haber veririm
03( ) Orman teşkilatını ararım
04( ) Evrak kontrollerini bizzat kendim yaparım
05( ) Herhangi bir şey yapmam

S.14. Muhtarlıkların avcılık korumalarında etkin olması için neler yapılmalıdır? (Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Eğitim verilmeli
02( ) Kontroller Jandarma ile birlikte yapılmalı
03( ) Kontroller av koruma memurları ile birlikte yapılmalı
04( ) Fikrim yok
05( ) Başka:……..……..

S.15. Avcılıkla ilgili bir sorunla karşılaştığınızda hangi kuruluşa müracaat edersiniz((Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Jandarma
02( ) Orman teşkilatı
03( ) Kaymakamlık
04( ) Belediye
05( ) Diğer:……..…….

S.16. Avcılığın kontrolüne yönelik bir eğitim almak ister misiniz?
01( ) Evet isterim
02( ) Hayır istemem ise neden?.....

S.17. Muhtarlıklara eğitim verilecek olsa nerede yapılmalıdır? (Öncelik sıralamasına göre numaralandırınız)
01( ) Köyümüzde
02( ) Komşu köyde
03( ) Bağlı İlçede
04( ) Şehir merkezinde
05( ) Fark etmez

S.18. Eğitim süresi kaç gün olmalıdır?
01( ) 1 gün
02( ) 2-3 gün
03( ) 4-5 gün
04( ) 6-7 gün
05( ) 8 gün
06( ) Başka ise lütfen yazınız……..

S.19. Eğitim hangi ay olmalıdır?……

S.20. Hangi aylar köyde ikamet ediyorsunuz? (işaretleyiniz)
01( ) Ocak 07( ) Temmuz
02( ) Şubat 08( ) Ağustos
03( ) Mart 09( ) Eylül
04( ) Nisan 10( ) Ekim
05( ) Mayıs 11( ) Kasım
06( ) Haziran 12( ) Aralık

Görüş ve Öneriler

TÜBİTAK
PROJE ÖZET BİLGİ FORMU

Proje No: 112O422

Proje Başlığı: Avcılığın Kontrolünde Köy Muhtarlıklarının Etkin Katılımı İçin Uygun Eğitim Programının Oluşturulması: Doğu Anadolu Bölgesi Örneği

Proje Yürütücüsü ve Araştırmacılar: Doç. Dr. Ahmet Tolunay, Özden Yalçın, Nihat Güldaş, Doç. Dr. Çetin Semerci, M. Akif Okutucu, Cevdet Ağyürek

Projenin Yürütüldüğü Kuruluş ve Adresi: Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Doğu Kampüsü 32260 - ISPARTA

Destekleyen Kuruluş(ların) Adı ve Adresi: -

Projenin Başlangıç ve Bitiş Tarihleri: 01.Temmuz.2012 – 01.Haziran.2013

Öz (en çok 70 kelime)

Araştırma, Doğu Anadolu Bölgesindeki köy muhtarlıklarının avcılığın kontrolünde daha etkin katılımlarının sağlanması için köy muhtarlarına, ihtiyar heyeti üyelerine ve köy bekçilerine uygun eğitim programının oluşturulması amacıyla yapılmıştır.
Kanunen sorumlulukları bulunan ve kırsalda avcıların kontrolünü daha etkin sağlayacak köy muhtarlıklarına yönelik bir eğitim programının oluşturulması, muhtemel uygulamalar için bir altlık oluşturulacaktır. Çalışma köy muhtarlıklarının avcıların kontrollerine yönelik uygulamadaki eksiklikleri, avcı kontrolleri ve buna yönelik yapılacak eğitim tercihleri, av yaban hayatı ile ilgili görüş ve önerilerini içermektedir. Sonuç olarak ulusal düzeyde kapasite oluşturulması, köy muhtarlarının, ihtiyar heyeti üyelerinin ve köy bekçilerinin av-yaban hayatının sürdürülebilirliğine etkin katılımlarının sağlanması açısından önemlidir.
Araştırma; Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Bitlis, Muş, Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli, Erzincan ve Erzurum illerinde yapılmıştır. Bu illerden 146 köyden 346 kişiyle görüşülerek anket yoluyla veriler toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Köy Muhtarı, İhtiyar Heyeti, Eğitim Programı, Av Yasaklarının Takibi, Av-Yaban Hayatı.

Fikri Ürün Bildirim Formu Sunuldu mu? **Evet** **(X) Gerekli Değil**
Fikri Ürün Bildirim Formu'nun tesliminden sonra 3 ay içerisinde patent başvurusu yapılmalıdır.

Projeden Yapılan Yayınlar:

Ekte Bulunan "ARDEB Başarı Öyküsü Formu", "Kazanımlar" Bölümünde Belirtilen Kriterlere Göre Proje Çıktılarınızın Başarı Öyküsü Niteliği Taşıdığını Düşünüyorsanız "ARDEB Başarı Öyküsü Formu"nu doldurunuz.

ARDEB BAŞARI ÖYKÜSÜ

<table>
<tr><th>Proje Adı</th><th>Proje Yürütücüsü</th></tr>
<tr><td rowspan="5">(PROJE ŞEKiL/GRAFiK/ FOTOĞRAF)
(En fazla 4 tane – jpg formatında, 35 x 35 cm (300 dpi)): İsimleriyle ve şekil altı açıklamalarıyla birlikte sıralanmış olarak formda belirtilmesi ve 300 dpi çözünürlükte ayrı jpeg dosyaları halinde formun ekleri olarak gönderilmesi gerekmektedir.</td><td>Proje No</td></tr>
<tr><td>Destek Miktarı (TL)</td></tr>
<tr><td>Proje Başlama-Bitiş Tarihi</td></tr>
<tr><td>Yürütücü Kuruluş</td></tr>
<tr><td>(PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ FOTOĞRAF)
300 dpi çözünürlükte ayrı jpeg dosyası olarak forma eklenmelidir.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Projenin Amacı ve Önemi (En fazla 150 kelime) (Maddeler halinde sıralayınız)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Proje ile Elde Edilen veya Beklenen Bilimsel, Teknolojik, Ekonomik ve Sosyal Kazanımlar (En fazla 200 kelime)
• Projeden uluslararası, etki faktörü yüksek dergilerde yapılan yayın(lar)-(etki faktörünü de veriniz)
• Proje kapsamında elde edilen ürün, buluş, çıktı vb. için alınacak/alınmış patentler ve/veya gerçekleştirilmiş/gerçekleştirilecek teknolojik/ticari uygulama(lar)
• Proje kapsamında alınan ödüller/ödül adaylıkları
• Projenin ülkenin bilimsel ve teknolojik araştırma gücüne, bilim insanı yetiştirilmesi ve yeni yetenekler kazanılmasına sağladığı katkılar</td></tr>
<tr><td colspan="2">Proje için TÜBİTAK Desteğinin Önemi (En fazla 150 kelime)</td></tr>
</table>

1. Proje yürütücüsü iletişim bilgileri:

Adı – Soyadı : Ahmet Tolunay
Unvanı : Doçent
Telefon : 0 506 837 27 84
E-posta adresi : ahmettolunay@sdu.edu.tr